

اسلام و مردم سالاری (دموکراسی)

سید حسین دماہین مصباح

(مدرس و پژوهشگر جامعة المصطفیٰ العالمية)

سرشناسه	: مصباح، سید حسین همایون، ۱۳۴۸.
عنوان و نام پدیدآور	: اسلام و مردم سالاری (دموکراسی) // سیدحسین همایون مصباح؛ [برای] بنیاد فکری مصباح.
مشخصات نشر	: مشهد: انتشارات ۱۱۰ [صد و ده]، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ک، ۳۷۸ص.
شابک	: ۵-۷۳-۵۳۵۸-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: دموکراسی-جنبه های مذهبی-اسلام
موضوع	: Democracy—Religious aspects
موضوع	: دین و سیاست
موضوع	: Religion and politics
بنیاد فکری مصباح	: بنیاد فکری مصباح.
رده‌بندی ده‌گانه	: ۱۳۹۶ ۵۸/۱۴/۲۳۰ BP
رده‌بندی درسی	: ۲۹۷/ ۳
شماره کتابشناسی ما	: ۳۱۴

ناشر: انتشارات ۱۱

نام کتاب: اسلام و مردم سالاری (دموکراسی)

سید حسین همایون مصباح (مدرس و پژوهشگر جامعه الهی و انسانی العالمیة)

صفحه‌آرایی: قند پارسی

طراحی جلد: جمال الدین کاظمی

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۵-۷۳-۵۳۵۸-۶۰۰-۹۷۸

ناشر: ۰۹۱۵۷۳۹۲۸۱۴

فهرست مطالب

۱

انتخاب و انتصاب در جامعه دینی

۱	درآمد.....
۲	۱. جامعه دینی.....
۵	۲. قاعده و اصل در جامعه دینی-اسلام.....
۳۰	۳. لوازم و پیانده اصل انتخاب و اختیاب.....
۳۲	منابع و مأخذ.....

۲

مردم سالاری دینی و سرمایه اجتماعی

۳۶	درآمد.....
۳۷	۱. مردم سالاری دینی و سرمایه اجتماعی.....
۳۷	الف) مردم سالاری اسلامی - دینی.....
۳۸	ب) سرمایه اجتماعی.....
۴۰	۲. درایش و تأثیر مردم سالاری دینی بر سرمایه اجتماعی.....

الف) اهداف و مقاصد.....	۴۰
ب) روش و شیوه.....	۴۷
یکم) اصل انتخاب و اختیار.....	۴۷
دوم) اصل مشورت.....	۴۷
سوم) اصل مشارکت فعال.....	۴۷
چهارم) اصل برائت و صحت اعمال و رفتار دیگران.....	۴۷
پنجم) اصل رفق و مدارا.....	۴۸
ششم) اصل لزوم وفای به عهد و پیمان.....	۴۸
هفتم) اصل تقویت و جذب منفعت و مصلحت و دفع مفسده.....	۴۸
هشتم) اصل تراز و مدارا بر خیرات و خوبی ها.....	۴۸
ج) راهبرد عام.....	۵۱
۱. توسعه انسانی (توسعه انسا محوز).....	۵۱
۲. محیط زیست سالم.....	۵۲
د) ساختار.....	۵۳
هـ) ایدئولوژی.....	۵۴
ز) رهبری.....	۵۸
نتیجه.....	۶۲
منابع فارسی.....	۶۳
منابع انگلیسی.....	۶۳
سایت ها.....	۶۴

«مردم‌سالاری» و «امر به معروف و نهی از منکر»

- ۶۶ درآمد
- ۶۷ نظم مردم‌سالاری دینی برآیند امر به معروف و نهی از منکر
- ۶۷ ۱. صورت و وجوب همگانی
- ۷۱ ۱. دایمی محوری
- ۷۴ ۳. احتمال است
- ۷۷ ۴. تنوع و انعطاف
- ۸۰ ۵. حق‌مندی و حفظ حرمت و خیریت
- ۸۸ منابع و مأخذ

۴

راهکارهای عملی مردم‌سالاری در عقلانیت «اسلامی»

- ۹۱ درآمد
- ۹۴ ۱. سازوکار برون‌ی مردم‌سالاری در نظام دینی
- ۹۵ قدرت و توانمندی
- ۹۸ ۲. نهادینه شدن تولید فکر و اندیشه
- ۹۹ الف) تنوع در آموزش
- ۱۰۱ ب) نهادینه شدن پژوهش و توان‌شدن با آموزش

- ج) شفافیت و گردش آزادانه اطلاعات ۱۰۴
- کارکرد اطلاعات ۱۰۵
- پیامدهای گردش بدون محدودیت اطلاعات ۱۰۶
۳. نهادهای شدن نقد در جامعه ۱۰۸
- لوازم و پیامدهای نقد ۱۰۸
- الف) آزادی راستین و سازنده ۱۰۸
- ب) اصلاح ۱۰۹
- ج) ایجاد زمینه خلاقیت ۱۰۹
- د) بیدار کردن مردم جمعی ۱۰۹
۴. نهادهای شدن توان ساز ۱۱۰
- الف) نهادهای سازی رفتار سازی ۱۱۰
- ب) کنترل و نظارت نهاد نظام از سوی نهادهای غیر نظامی ۱۱۱
- ج) نهادمند ساختن رفتار متعادل خرد فرهنگ های مذهبی و ۱۱۲
- د) سیستم سازی ۱۱۳
- پی نوشت ها ۱۲۴

مردم سالاری، بیعت و ولایت

- درآمد ۱۲۸
۱. مردم سالاری در حکومت نبوی ۱۲۹
- مردم سالاری ۱۳۰

۱. درونداد ۱۳۰
۲. فرآیند ۱۳۱
۳. برآیند یا بازخورد ۱۳۶
۲. درونداد در حکومت نبوی ۱۳۷
۳. فرآیند در حکومت نبوی ۱۳۹
- الف. ایده و اندیشه ۱۳۹
- ب. زیربنای نهادی و ساختاری ۱۴۳
- ج. ارزش و اخلاق ۱۴۶
- یکم) نگاه پیش روی ۱۴۶
- دوم) نگاه در بیعت ۱۴۷
۴. برآیند یا بازخورد در حکومت ۱۴۹
۵. درونداد در حکومت نبوی ۱۵۱
- نتیجه ۱۵۲
- منابع و مأخذ ۱۵۲
- پی‌نوشت‌ها ۱۵۴

سیره حکومتی پیامبر ﷺ و مردم‌سالاری

- درآمد ۱۵۶
- مؤلفه‌های سبک و روش ۱۵۷
۱. دانایی ۱۵۷

۱۵۸	الف) خردورزی
۱۵۸	ب) مشورت و مشارکت
۱۵۹	ج) تجربه و آزمون
۱۵۹	د) توزیع اطلاعات در جامعه
۱۵۹	هـ) توسعه انسانی
۱۶۳	۲. توانایی
۱۷۱	۳. شنوایی
۱۷۱	الف) شنوایی منفعل
۱۷۱	ب) شنوایی فعال
۱۸۴	نتیجه
۱۸۴	منابع و مآخذ
۱۸۶	پی‌نوشت‌ها

اندیشه و حکومت علی‌بن‌ابی‌طالب (ع) نماد مردم‌سالاری دینی

۱۸۷	درآمد
۱۸۸	۱. مردم‌سالاری
۱۹۰	الف) خردگرایی در مردم‌سالاری
۱۹۲	ب) قانون و قانونمندی در مردم‌سالاری
۱۹۴	ج) عدالت و مردم‌سالاری
۱۹۵	۲. مردم‌سالاری دینی

۱۹۶	الف) خرد در مردم سالاری دینی
۱۹۶	یکم) دین خردورز
۱۹۷	دوم) دین خردمند
۱۹۸	سوم) دین خردپذیر
۱۹۹	ب) قانون و قانونمندی در مردم سالاری دینی
۲۰۰	ج) - ا) الت در مردم سالاری دینی
۲۰۰	۳. جایگاه مرد در حکومت علی
۲۰۶	۴. قانون و قانونمندی در حکومت و دیدگاه علی
۲۰۹	۵. عدالت در حکومت و عدالت علی
۲۱۰	نتیجه
۲۱۲	پی نوشت ها

جایگاه مردم در حکومت از نظر ساحتی نا اقی (ره)

۲۱۵	درآمد
۲۱۸	۱. نقش و جایگاه مردم در حکومت
۲۱۹	۲. نقش مردم در مشروعیت حکومت
۲۲۶	۳. نقش و جایگاه مردم در کارآمدی حکومت
۲۲۷	الف) هدف
۲۲۸	ب) مدیریت
۲۲۸	یکم) تصمیم گیری

۲۳۰	دوم) کنترل
۲۳۲	سوم) برنامه ریزی
۲۳۵	نتیجه
۲۳۵	پی نوشت ها

حکومت دینی-اسلامی در نگره علامه طباطبائی (ره)

۲۳۷	دوم)
۲۳۹	۱. ضرورت تشکیل حکومت و بسامان شدن
۲۳۹	الف) دلیل تاریخی
۲۴۳	ب) فطری بودن مذهب حکومت
۲۴۴	۲. سرچشمه مشروعیت حکومت و جایگاه مردم در آن
۲۴۸	۳. ساختار قانون در دموکراسی و اسلام
۲۴۸	مشخصات ساختاری قانون در دموکراسی
۲۴۸	الف) مبنای قانون
۲۴۹	ب) استدلال تاریخی - عقلانی
۲۵۱	۴. دین چونان روش اجتماعی
۲۵۳	۵. اسلامی شدن حکومت
۲۵۴	الف) مقام عمل سیاسی و برنامه ریزی
۲۵۴	ب) مقام قانونگذاری
۲۵۵	ج) کارگزاران و مدیران حکومت

۶. مشروعیت حکومت دینی-اسلامی ۲۵۵
۷. جایگاه مردم ۲۵۶
- الف) خوانش علامه از دین ۲۵۶
- ب) خوانش از اجتماع ۲۵۸
- یکم) ترکیب جبری افراد ۲۵۸
- دوم) ترکیب اختیاری افراد ۲۵۹
- سوم) مدیریت و مشارکت مبتنی بر آزادی و آگاهی ۲۵۹
- ج) اصل مشور ۲۵۹
۸. روش حکومت اسلام ۲۶۰
- خوانش علامه از دموکراسی ۲۶۱
۱. قانون ۲۶۱
۲. آزادی ۲۷۳
۹. تناقض‌نما در اندیشه و کلام علامه پیرامون آزادی اعتقادی ۲۷۷
- پی‌نوشت‌ها ۲۷۸

۱۰.

سیانت از حقوق شهروندی

- درآمد ۲۸۴
۱. حقوق شهروندی ۲۸۵
۲. سیانت از حقوق شهروندی ۲۸۵
- الف) فرهنگی ۲۸۶

- ۲۸۶..... یکم) فرهنگ تکتور و تنوع در برابر فرهنگ تک‌صدایی
- ۲۸۷..... دوم) فعالیت جمعی و سیاست جلب حداکثری
- ۲۸۸..... سوم) فرهنگ همپایه‌نگری در برابر فرهنگ خود برتری‌بینی
- ۲۹۰..... ب) حقوقی قضایی
- ۲۹۰..... یکم) باور و پذیرش حقوق شهروندی
- ۲۹۱..... دوم) قانونگرایی
- ۲۹۲..... سوم) سیاست جنایی کیفری-پرورشی (ترمیمی)
- ۲۹۴..... چهارم) اصل کرامت، اصل عدالت و اصل برانیت
- ۲۹۵..... پنجم) اصل اصل حق به صاحبش و اصل حاکم ولی معتمد است
- ۲۹۶..... ج) سیاسی
- ۲۹۹..... د) اخلاقی
- ۳۰۱..... هـ) اجتماعی
- ۳۰۳..... نتیجه
- ۳۰۴..... منابع و مأخذ

- ۳۰۸..... درآمد
- ۳۰۸..... تواناسازی مردم
- ۳۱۱..... ۱. سرمایه دینی-مذهبی
- ۳۱۳..... ۲. سرمایه انسانی

۳۱۳	الف) دانش و فن.....
۳۱۴	ب) بینایی و بیداری.....
۳۱۵	ج) حق‌مندی و مسئولیت.....
۳۲۲	د) استقلال.....
۳۲۳	۳. سرمایه اجتماعی.....
۳۲۹	سرمایه مادی - مالی.....
۳۳۳	جه.....
۳۳۳	پی‌نوشت.....

۱۲

نقد مفهوم حکومت آخوندی

۳۳۸	درآمد.....
۳۳۹	حکومت اسلامی-دینی یا حکومت آخوندی؟.....
۳۳۹	مفهوم حکومت آخوندی.....
۳۴۰	قرآن.....
۳۴۹	سنت و سیره.....
۳۵۴	انگیزه، علل و عوامل طرح و شبهه حکومت آخوندی.....
۳۶۰	نتیجه.....
۳۶۰	پی‌نوشت‌ها.....